

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/38/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214836
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119214836.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobkyne: Q. Č., V.. XX.XX.XXXX, P. V. XXX/XX, XXX XX T., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Antol, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 546/14, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/202/2019-48 zo dňa 22.05.2020, takto

rozhodol:

Zrušuje prvoinštančný rozsudok vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaná je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, 5, zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

V odôvodnení uviedol, že Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 25C/120/2016-14 zo dňa 30.03.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/105/2017- 97 zo dňa 17.05.2018 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 08.09.2010 je neplatná. V rozhodnutí dospel k záveru, že účelom zabezpečenia pohľadávky dohodou o zrážkach zo mzdy bolo vylúčiť uplatňovanú pohľadávku žalovanej voči žalobkyni zo súdneho prieskumu. Dohoda o zrážkach zo mzdy vplýva z formulárovej zmluvy, je napísaná drobným písmom a je neurčitá.

Vychádzajúc z rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 25C/120/2016-14 zo dňa 30.03.2017 sa žalobkyňa úspešne domohla porušenia práva spotrebiteľa, preto má právo na primerané finančné zadostučinenie. Žalovaná porušila práva spotrebiteľa tým, že do zmluvy o úvere zakomponovala dohodu o zrážkach zo mzdy, následne si u zamestnávateľa uplatnila zrážky zo mzdy a žalobkyňa sa úspešne domohla určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Sú teda splnené podmienky k tomu, aby bolo žalobcovi priznané primerané finančné zadostučinenie.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, žalobkyňa žiadala priznať sumu 500 eur, pretože svoje právo musela brániť súdom, keď banka mienila vymôcť od nej o 4.530,68 eur viac, keď dohodu o zrážkach zo mzdy predložila banka zamestnávateľovi na zrážky. Súd považoval s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práv žalobkyne za dôvodné a primerané priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur. Primerané finančné zadostučinenie predstavuje vyrovnanie, keďže zrážkami zo mzdy hrozila žalobkyni ujma. Ide aj o satisfakciu za stav, ktorý musela žalobkyňa v dôsledku konania žalovaného trpieť.

Dodal, že nerozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovanej ako navrhla žalobkyňa, pretože žalovaná bola v konaní aktívna, k podanej žalobe sa vyjadrila riadne a včas a na prvé pojednávanie sa riadne dostavila.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku, a to proti vyhovujúcemu výroku a výroku o trovách konania odvolanie žalovaný. Namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že žalobkyni nevznikol nárok na primerané finančné zadostučinenie, nakoľko pohľadávku zo zmluvy o úvere splatila len čiastočne v sume 5.451,24 eur. Žalobkyňa neuhradila žalovanému ani istinu z poskytnutého úveru vo výške 6.800,- eur, teda žaloba nepreukázala vznik žiadnej ujmy, naopak skutočná ujma vznikla žalovanému. Žalobkyňa si nárok na primerané finančné zadostučinenie z titulu porušenia spotrebiteľských práv z tej istej zmluvy o úvere uplatnila v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/131/2019 v sume 2.473,06 eur a svoj nárok odôvodňuje rovnakými skutočnosťami a dôvodmi ako v tomto konaní sp. zn. 20Csp/202/2019.

Ak sa súd odkloní od rozhodnutia v obdobnej veci, musí tento odklon dostatočne odôvodniť. Priznanie akéhokoľvek finančného zadostučinenia za danej situácie, kedy žalobca nezaplatil ani istinu poskytnutého úveru je vo vzťahu k žalovanému nespravodlivé a je v rozpore s jeho účelom.

Namietal výšku poskytnutého primeraného finančného zadostučinenia k čomu uviedol, že primeranosť výšky peňažnej formy je potrebné posudzovať v závislosti od konkrétnych podmienok každého jednotlivého prípadu zo subjektívnych aj objektívnych hľadísk. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a návrh žalobcu zamietol vrátane trov konania.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 CSP preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a *contratio*, pričom dospel k záveru, že rozhodnutie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia je tou časťou, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Zákon stanovuje zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP) tak, aby z neho bola zrejmá jeho opodstatnenosť, zákonnosť, spravodlivosť. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Je nevyhnutné, aby text odôvodnenia nebol len popisný a formálny, ale aby naopak obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú.

6. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia a uplatnenými odvolacími námietkami, odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, lebo výška priznanej náhrady primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur nie je preskúmateľná.

Odvolací súd nespochybňuje základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto časti odvolací súd nepovažoval uplatnené námietky vznesené žalovaným za dôvodné. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25C/120/2016 sa žalobkyňa úspešne uplatnila svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 108,70 Eur. V odôvodnení rozhodnutia č. k. 25C/120/2016-14 zo dňa 30.03.2017 súd konštatoval, že: Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňoval žalovanému obísť právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z unijného práva, ako aj z právneho poriadku Slovenskej republiky, nakoľko na základe takéhoto zabezpečovacieho inštitútu sa vykonávali zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby boli nároky žalovaného uplatňované zo zmluvy o úvere preskúmané súdom, pričom ten si mohol uplatňovať akýkoľvek nárok bez ohľadu na to, či takýto nárok bol odôvodnený alebo nie.... Dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou formulárovej zmluvy, v článku 3 je napísaná drobným písmom a podpisom zmluvy žalobkyňa automaticky musela podpísať aj túto

Dohodu. Zároveň samotné znenie Dohody vo vzťahu k výške pohľadávky, ktorú má zabezpečovať, je neurčité, s poukazom na to, že žalovanému by sa podľa tejto Dohody v prípade omeškania žalobkyne s plnením z tejto úverovej zmluvy plnilo v súlade s čl. 4 bod 4.8. OP. Z tejto formulácie nie je zrejmé, o akú pohľadávku ide a čoho presne by sa mala týkať.“

V odôvodnení rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/105/2017-97 zo dňa 17.05.2018 súd konštatoval „dohoda bola žalobkyňou podpísaná bez akéhokoľvek poučenia a bez možnosti ovplyvniť alebo odmietnuť túto dohodu podpísať. Evidentne sa jedná o formulár zmluvy. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 MCdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nespĺnil.“

Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Prešov č. k. 25C/120/2016-14 zo dňa 30.03.2017 v spojení z rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č. k. 20Co/105/2017-97 zo dňa 17.05.2018 je preto zrejmé, že nedošlo k platnému uzatvoreniu Dohody o zrážkach zo mzdy, predmetná dohoda síce má svoj základ v znení zákona, no v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami jej uzatvorenia predstavuje nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia, preto je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne opodstatnená ochrana, ktorú poskytol súd prvej inštancie. Dohoda o zrážkach zo mzdy zároveň nebola individuálne dojednaná, pričom ide o takú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Žalovaný ako dodávateľ sa v zmluvnom vzťahu so žalobkyňou dopustil porušenia jej práv na súdnu ochranu, resp. dohodu o zrážkach zo mzdy sa snažil obísť právnou úpravou na ochranu spotrebiteľa.

7. Z obsahu odôvodnenia priznanej výšky primeraného finančného zadostučinenia však nie je zrejmé, z akých dôkazov a zistených skutkových okolností súd vychádzal pri posudzovaní rozsahu priznaného nároku žalobkyne. Z obsahu odôvodnenia nevyplýva, akými právnymi úvahami sa súd riadil, keď žalobe vyhovel čo do sumy 300,- eur. Súd prvej inštancie síce uviedol, že pri úvahe o výške primeraného finančného zadostučinenia vychádzal z intenzity zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, avšak z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, či a ako žalobkyňa pociťovala ujmu spôsobenú žalovaným, z ktorého tvrdenia by vyplývala určitá intenzita tohto zásahu. Súd nijako bližšie nešpecifikoval a nekonkretizoval skutočnosti, na základe ktorých dospel k záveru, že žalobkyňa má nárok práve na sumu v rozsahu 300,- eur (a nie inú), ani intenzitu zásahu do práva žalobkyne, ktorú pre určenie rozsahu jej nároku na primerané finančné zadostučinenie považoval za rozhodnú.

Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadostučinenia v prvom rade žalobkyňa musí tvrdiť a označiť dôkazy na individualizáciu nároku. Pre určenie výšky nároku musí objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku preukázať, ako ho pociťovala a prežívala. Následne prvoinštančný súd pri stanovovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia odôvodní priznanú výšku presvedčivo. Výška primeraného finančného zadostučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej resp. hrozacej ujmy, okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobkyne. Pri určení výšky finančného zadostučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyňi objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany, ale primeraný.

8. Odvolací súd považoval rozhodnutie za nepreskúmateľne aj z dôvodu, že prvoinštančný súd sa nevysporiadal s námietkou žalovaného o tom, že žalobkyňa si nárok na primerané finančné zadostučinenie uplatnila už v inej sporovej veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 14Csp/131/2019. Nie je jasné, či ide o konania vo vzťahu k žalobkyňi alebo žalovaného, alebo len jedného z nich, a nie je zrejmé ani akého skutkového stavu sa týkajú, a teda či nejde o tie isté alebo ďalšie nároky žalobkyne voči žalovanému. Ďalej nevyhodnotil, z akého dôvodu sa pristupovalo k vymáhaniu dlhu od žalobkyne a nezisťoval, či k vykonaniu zrážky zo mzdy aj došlo.

9. Keďže rozsudok v rozsahu priznanej výšky finančného zadostučinenia je nepreskúmateľný, odvolací súd ho v napadnutom rozsahu vrátane výroku o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

10. V ďalšom konaní preto bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne sa zaoberať výškou uplatneného primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle právneho názoru odvolacieho súdu a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť tak, aby zodpovedalo požiadavkám vyjadreným v ust. § 220 ods. 2 CSP. V prípade, pokiaľ žalobkyňa preukáže zlý zámer na strane žalovaného, súd by mal tieto okolnosti vyhodnotiť v úvahe o výške nároku.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci samej (§ 396 ods. 3 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.